

PRODEJNÍ AUTOMAT HARM REDUCTION MATERIÁLU VOL. II.

Janouškovec, V., Mgr., DiS.,
Randák, D. Mgr. a kol.

OBSAH

1. Základní **idea** služby
2. Historie
3. **Komu** je určen
4. Jak to vypadá v **praxi**
 - 4.1. NON STOP 24 Praha (o.s. Progressive)
 - 4.2. KC Prevent Strakonice (o.s. Prevent)
 - 4.3. KC Kolín (o.s. Prostor)
 - 4.4. KC Point 14 Plzeň (Point 14)
5. Trendy
6. **Pozitiva vs. negativa automatů**
7. Praktické poznatky provozovatelů - **diskuse**

1. Základní idea služby

- Vychází z principů Harm Reduction a Public Health
- zvýšení dostupnosti zdravotnického (harm reduction) materiálu
- oslovení skrytých a rizikových skupin injekčních uživatelů drog
- **cílem** je přispět k **ochraně veřejného zdraví** snižováním rizik nákazy HIV/AIDS, hepatitid a dalších **infekčních nemocí** mezi injekčními uživateli drog i většinovou společností
- možná reakce na sníženou dostupnost HR služeb zapříčiněnou nedostatečným finančním zajištěním provozu HR služeb

2. Historie

- první využití Dánsko 1987
- ve světě např. Francie, Holandsko, Itálie, Německo, Norsko, Rakousko, Švýcarsko, Kanada, USA, Nový Zéland
- v r. 2008 pilotní projekt NONSTOP 24 o.s. Progressive Praha – 2 automaty na MČ Pha 5 (od 29. 5. 2008 do 24. 10. 2008)
- ČR: ve spolupráci s o.s. Progressive realizují službu: KC Kolín, KC Point 14 Plzeň, KC Prevent Strakonice

3. Komu je určen

Primární skupina:

- **uživatelé drog** – zejména injekční
 - skrytá a riziková skupina injekčních uživatelů drog (**tzv. Hard-to-reach a high-risk groups**)

Sekundární skupina - diabetici

- další

4. Jak to vypadalo v praxi

4.1. NON STOP 24 Praha – umístění automatů

Kartouzská ulice

Smíchovské nádraží

4. Jak to vypadalo v praxi

4.1. NON STOP 24 Praha – krabička / umístění automatů

www.progressive-os.cz NON STOP 24 PROGRESSIVE O. S. Tel.: 60428 237 117 662 (informace, servis) Vstup od pondělí do pátku mezi 10.00 až 15.00 jinak v úterý čas je sklořen státním E-mail: nonstop24@progressive-os.cz	Preventivní služba NON STOP 24 slouží především ke snížení zdravotních rizik a omezení šíření infekčních nemocí spojených s užíváním injekčních drog	N BIOHAZARD Tardní program pro užívatele nealkoholových drog v hl. m. Praze Tel.: 6042 605 883 354 STAGE 5 Kontaktní centrum pro užívatele nealkoholových drog v hl. m. Praze Máhenova 4 Praha 5, 150 08 Státnice tram "U Žvonu" (2 zastávky od stanice metra B Anýla) Tel.: 60428 257 217 671 60428 605 319 328 Důležité kontakty: Záchranná služba 155 (112) Hasiči 150 (112) Policie 158 (112) Městská policie 156 Obal vyhodte do koše, obsah setu bezpečně zlikvidujte a neohrožujte zdraví ostatních.
Progressive	Progressive www.progressive-os.cz	Progressive

4. Jak to vypadalo v praxi

4.2. NON STOP 24 Praha – nabídka setů

Sortiment NONSTOP 24 Praha (o.s. Progressive): jednotlivé injekční sety (názvy, obsah, cena):

1. Inzulín BASIC

- - inzulínka + konzolín 20,-Kč

2. Inzulín PLUS

- - inzulínka + konzolín + voda + kyselina 30,- Kč

3. Dvojka PLUS

- - dvojka + jehla + konzolín + voda + kyselina 30,- Kč

4. Kondom

- - kondom 2x 30,- Kč

5. Kyselina

- - kyselina 5x 20,- Kč

4. Jak to vypadalo v praxi

4.1. NON STOP 24 Praha – statistiky k 24.10. 2008

NONSTOP 24 Pha:

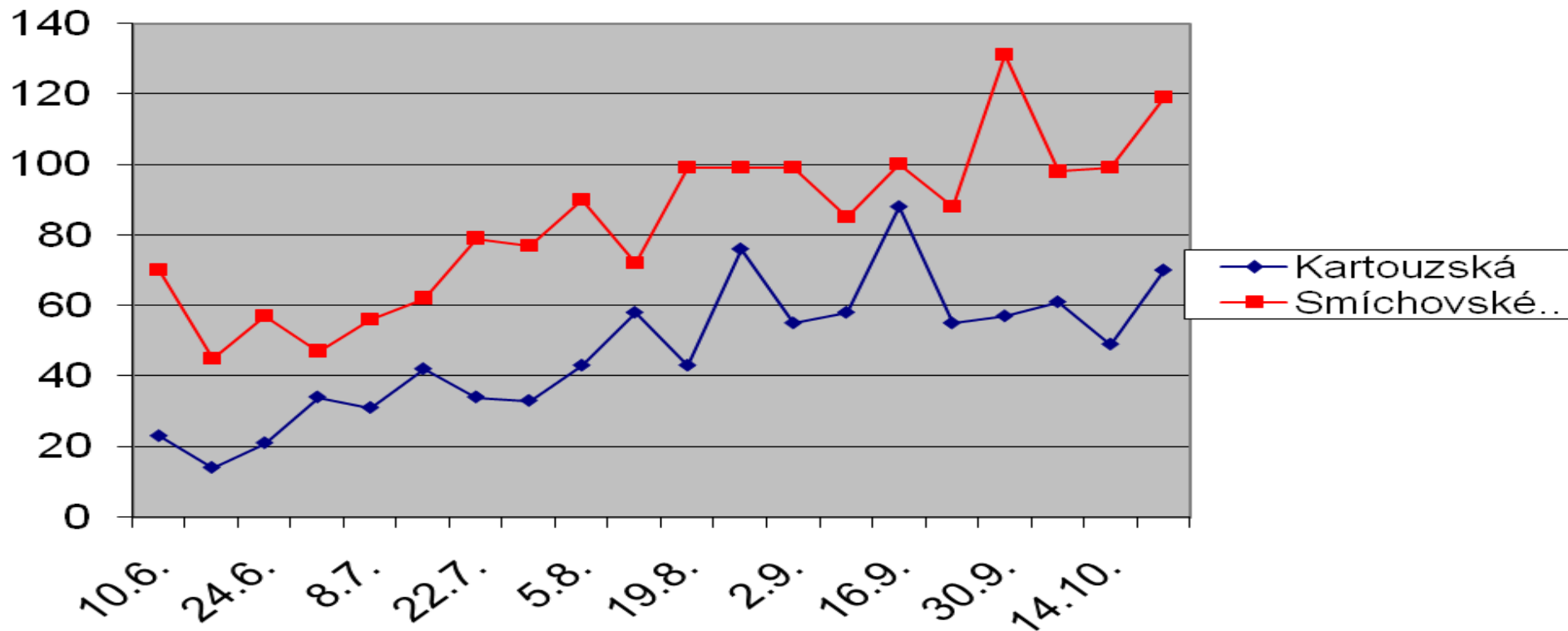
Automaty v provozu od 29. 5. 2008 do 24. 10. 2008

- Celkem vydáno **2 699 setů**
- Celkem vydáno **3 274 stříkaček**
- V kontejneru sesbíráno celkem **160 ks stříkaček**

4. Jak to vypadalo v praxi

4.1. NON STOP 24 Praha – statistiky k 24.10. 2008

Prodej setů (všechny druhy)

4. Jak to vypadá v Praze nyní?

4.1. FIXPOINT (PROGRESSIVE Praha) - PRACOVNÍ

RESOCIALIZACE AKTIVNÍCH UŽIVATELŮ DROG – realizováno od r. 2012

-Program zaměřen na tréninkové zaměstnávání aktivních uživatelů návykových látek

-V rámci tohoto programu byly nainstalovány speciální bezpečnostní kontejnery s označením FIXPOINT, které slouží k odhozu infekčního injekčního náčiní a k jeho bezpečné likvidaci.

-Klienti/zaměstnanci provádí pravidelnou kontrolu a vyprazdňování těchto kontejnerů, dále sběr injekčních stříkaček na veřejných místech.

STATISTIKY FIXPOINT:

rok 2012 - 8 kontejnerů, 869 nálezů

rok 2013 – 8(6) kontejnerů, 840 nálezů

1/2 roku 2014 – 6 kontejnerů, 670 nálezů

- celkem od roku 2012 shromážděno **2 379 ks** použitých jis

4. Jak to vypadá v praxi

4.2. KCP Strakonice – krabička / umístění automatu

4. Jak to vypadá v praxi

4.2. KCP Strakonice – nabídka setů

Automat nabízí celkem 6 balíčků (z toho 4 balíčky s jednorázovými injekčními sety - JIS) s následujícím obsahem a cenou:

1. JIS BASIC

- 2x stříkačka + dezinfekce 30,-Kč (dříve 20,- Kč)

2. JIS PLUS

- 2x stříkačka + dezinfekce + voda + filtr + náplast + kyselina 30,- Kč (dříve 25,- Kč)

3. JIS MAX

- 5x stříkačka + dezinfekce + voda 40,- Kč (dříve 35,- Kč)

4. Kondom

- kondom 3x 20,- Kč

5. JIS STANDARD

- 2x stříkačka + filtr + voda 30,- Kč (dříve 25,- Kč)

6. Náš TIP

- 3x kapsle + 2x šňupátko + 3x vitamín 20,- Kč

4. Jak to vypadá v praxi

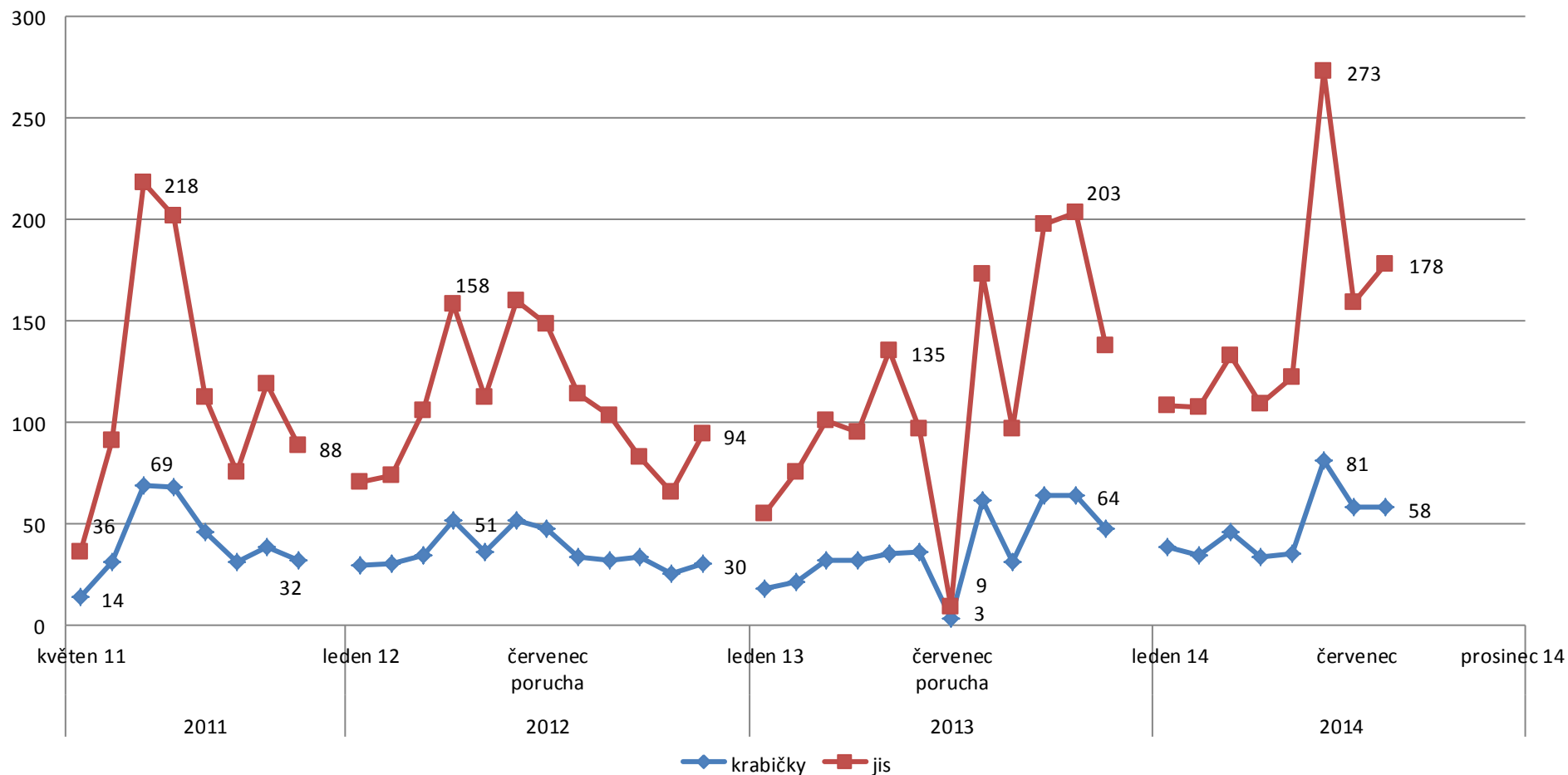
4.1. KCP Strakonice – statistiky k 30.7. 2014

Automat v provozu od 17.5.2011

- Celkem vydáno **1 587 setů**
- Celkem vydáno **4 793 stříkaček**
- V kontejneru sesbíráno celkem **8ks stříkaček** - do KC ale za poslední 2 roky vráceno o cca 200ks použitých jis ročně více, než bylo vydáno

Prodejní ATM KCP ST - počet prodejů / jis / měsíc

4. Jak to vypadá v praxi

4.3. KC Kolín – umístění automatu

4. Jak to vypadá v praxi

4.3. KC Kolín - krabička + box

4. Jak to vypadá v praxi

4.3. KC Kolín – nabídka setů

Sortiment KC Kolín: jednotlivé injekční sety (názvy, obsah, cena):

1. Insulin basic (2 stříkačky + 1 voda)	15,- Kč
2. Insulin plus (2 stříkačky, 2 desinfekce, 1 voda, 1 filtry, 1 náplast)	30,- Kč
3. Insulin quintet (5 stříkaček)	30,- Kč
4. Insulin extra (2 stříkačky, 2 desinfekce, 1 voda, 1 filtry, 1 náplast, 1 kyselina)	30,- Kč
5. Insulin basic 0,5 ml (0,5 ml 3 stříkačky, 1 voda)	20,- Kč
6. Insulin quintet 0,5 ml (0,5 ml 5 stříkaček)	30,- Kč
7. Kondom trio (3x kondom)	20,- Kč

4. Jak to vypadá v praxi

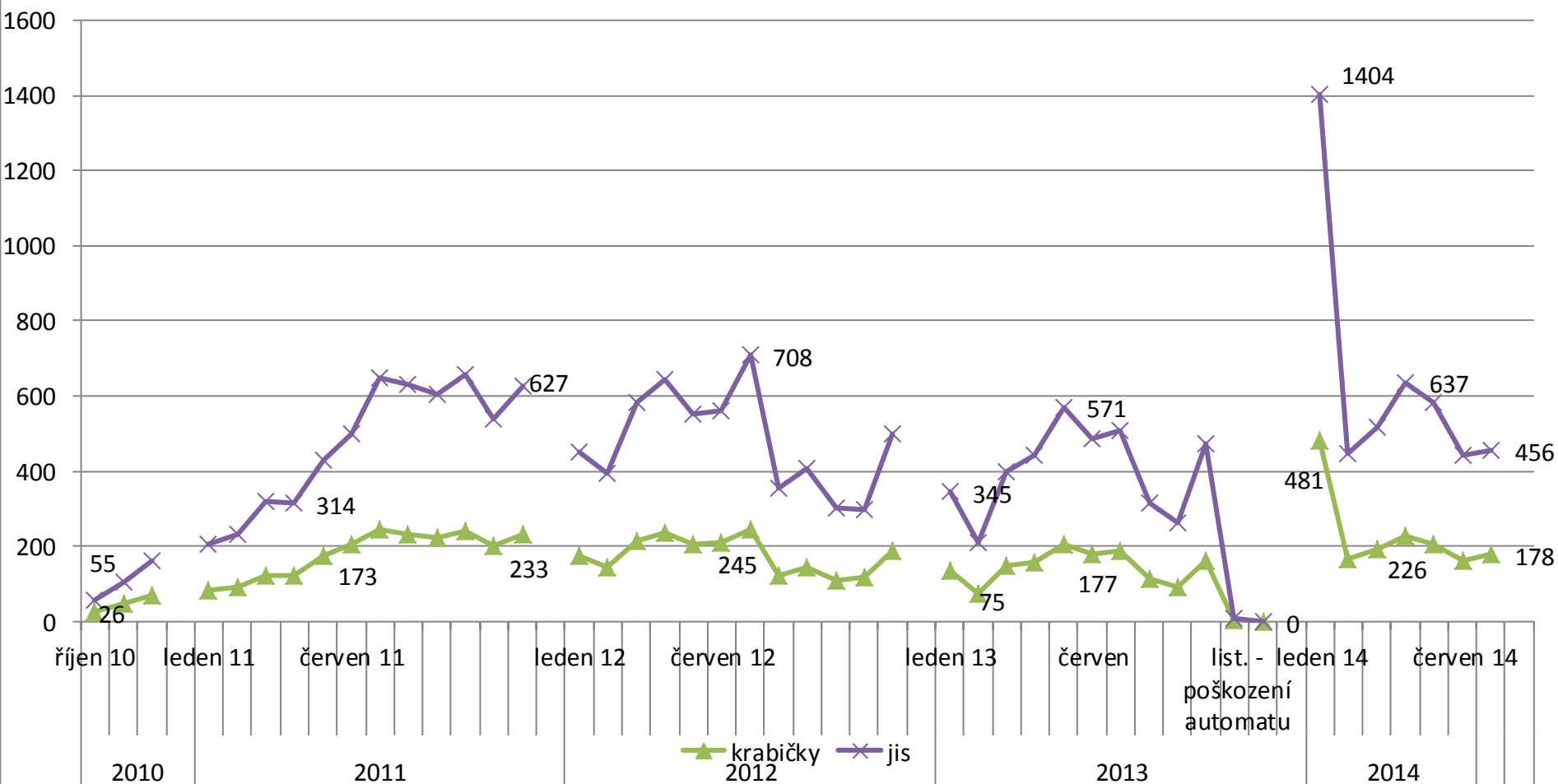
4.3. KC Kolín – statistiky k 31.7.2014

KC Kolín:

Automat v provozu ***od října 2010***

- Celkem vydáno **7 463 setů**
- Celkem vydáno **20 275 ks stříkaček**
- V kontejneru sesbíráno celkem **1 984 ks stříkaček**

Prodejní ATM PROSTOR Kolín - počet prodejů / jis / měsíc

4. Jak to vypadá v praxi

4.4. KC Point 14 Plzeň – krabička / umístění automatu

4. Jak to vypadá v praxi

4.4. KC Point 14 Plzeň – nabídka setů

Sortiment Point 14 Plzeň: jednotlivé injekční sety (názvy, obsah, cena):

1. Inzulín BASIC

- - inzulínka + konzolín 20,- Kč

2. Inzulín PLUS

- - inzulínka + konzolín + voda + kyselina 30,- Kč

4. Jak to vypadá v praxi

4.4. KC Point 14 Plzeň – statistiky k 31.7. 2014

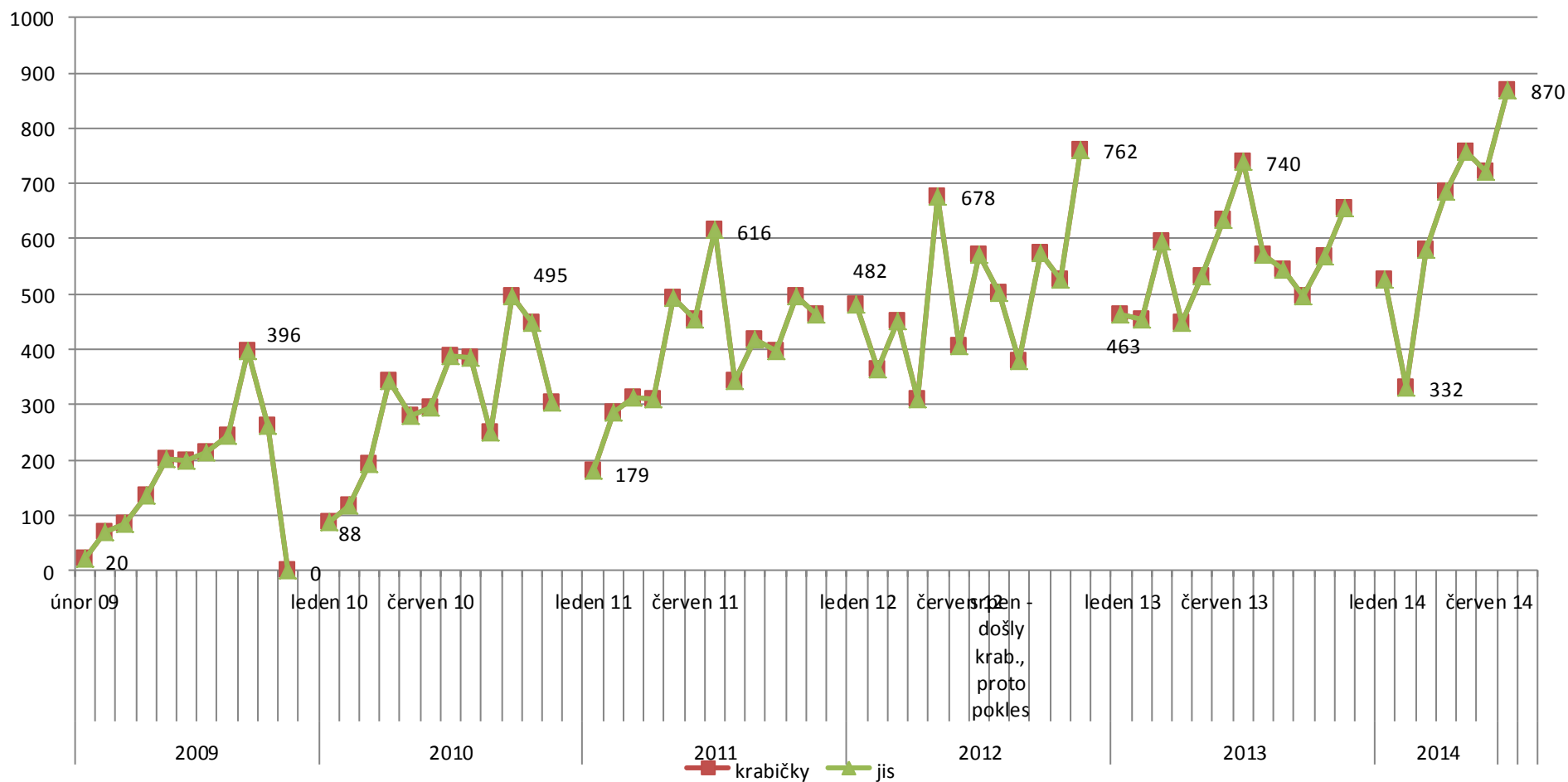
Point 14 Plzeň:

Automat v provozu od 1.2.2009

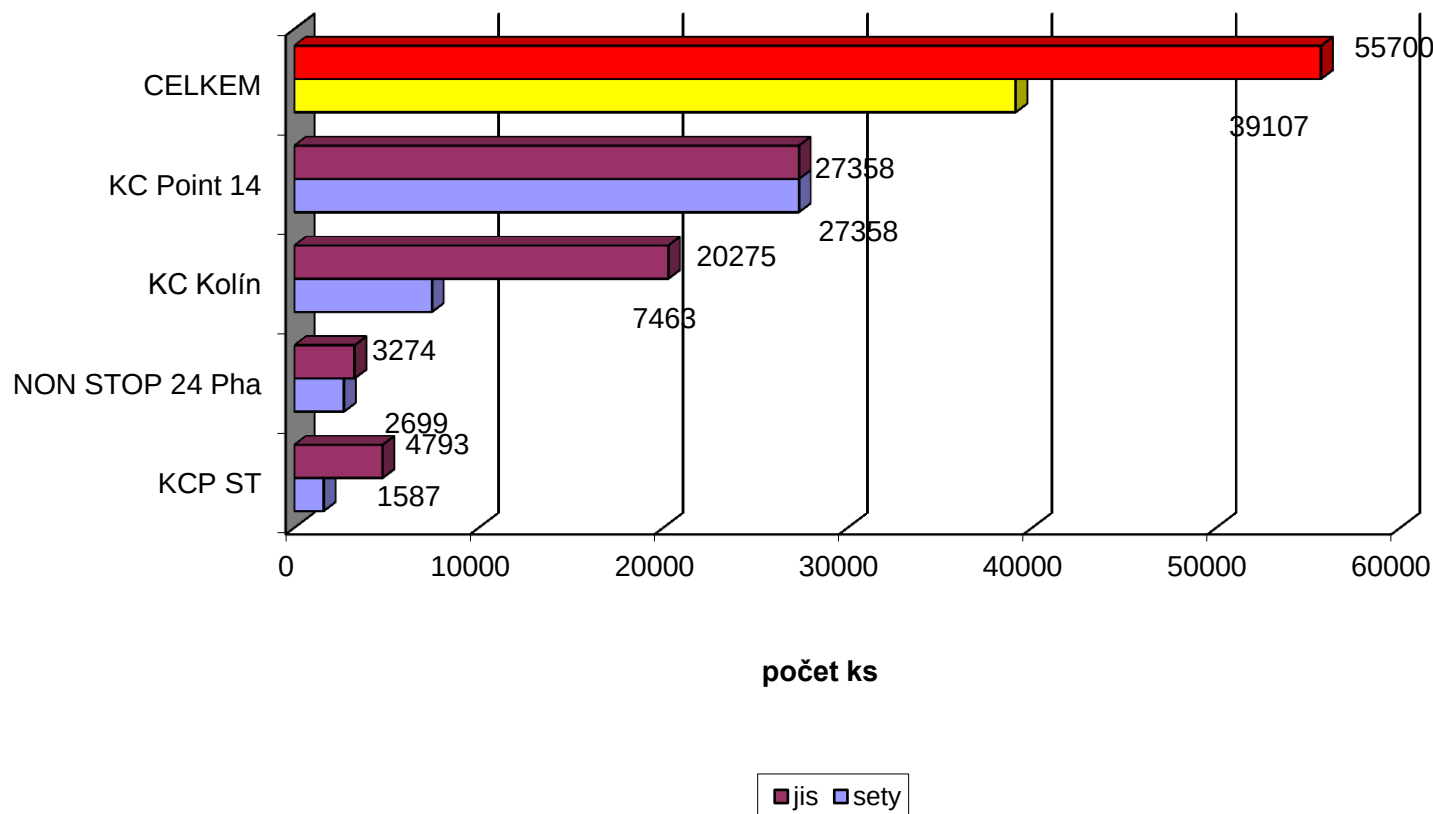
- Celkem vydáno **27 358 setů**
- Celkem vydáno **27 358 stříkaček**
- V kontejneru sesbíráno celkem **???** ks **stříkaček**

Prodejní ATM POINT 14 Plzeň

- počet prodejů / jis / měsíc

Distribuce HR materiálu pomocí prodejních automatů od května 2008 do července 2014 - VŠICHNI POSKYTOVATELÉ

5. ZAZNAMENANÉ TRENDY:

- Zvýšení počtu prodejů:
 - víkendy
 - noc
 - období, kdy má KC zavřeno
 - **období prázdnin, volna**
 - konec kalendářního roku
- Výkyvy v prodejích ovlivňuje:
 - provoz KC
 - značka JIS (jiné, než Braun znamenají pokles prodejů)
 - porucha automatu
 - cena setů – lze tak ovlivnit preferenci nákupu jednotlivých setů
- Procentuální odhad počtu klientů TP a KC, kteří zároveň využívají automat: 25 – 50 %.
- Návratnost jis do služeb – odhad: 35 – 60 % (jis použity v rámci klasických vip programů (KCP ST a KC Prostor Kolín).

6. Pozitiva vs. negativa automatů

Pozitiva:

- Vysoká anonymita
- Nepřetržitý provoz
- Nízké provozní náklady
- Místo pro odhoz infekčního materiálu + kombinace s Fixpoint
- Snadná obsluha
- Zdroj informací
- Využití cizojazyčnými UD
- Nástroj 1. kontaktu (klienti pak přijdou do KC)

Negativa:

- Reakce veřejnosti
- Nákup dětmi
- Návratnost injekčního materiálu
- Financování
- Zvýšení prevalence užívání drog?
- Absence kontaktu s odborníkem
- Odliv klientů ze služeb (přechodný?)
- Rozporuplně vnímaná služba mezi laickou i odbornou veřejností

7. Praktické poznatky provozovatelů - diskuse

- odraz na počet klientů v dalších službách zařízení (pokles, nárůst, noví klienti...?)
- reakce okolí – veřejnost, zastupitelé, klienti...
- spolupráce s lékárnami, zdravotnickými zařízeními atp. (ano x ne, jak?)
- jak se službou dál naložit (udržení, rozvoj, zánik?)
- **Možné využití ATM v rámci Koncepce protidrogové politiky hlavního města Prahy na období 2014 až 2020?**
- spolehlivost automatů
- možnost ovlivnit nastavením ceny setů, jaký HR materiál klientům distribuovat
- ostatní

Téma automatu zůstává zřejmě i nadále otevřené...

Zdroje

- Janouškovec, V.: Možnost využití výměnného automatu v ČR za účelem zvýšení dostupnosti HR prostředků v hl.m. Praze., AT konference Měřín, 2007
- NMS, Zaostřeno na drogy 3: Výdejní automaty na HR materiál, Úřad vlády ČR, 2009
- Interní statistiky organizací

Prezentace vznikla za přispění pracovníků všech oslovených zařízení.

Kontaktní osoba:

- Mgr. Daniel Randák
- randak@os-prevent.cz
- Mob. 606 515 187

- Mgr. Vojtěch Janouškovec
- vojtech.janouskovec@progressive-os.cz
- Mob. 731 906 605

Děkujeme za pozornost

: prostor

anogressive

 **KONTAKTNÍ
CENTRUM
PREVENT ST**

point